

การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย

The Knowledge Synthesis of Research Works in Regards to Green Hotels in Thailand

ปรัญมณ เลปนนานนท์¹, อัศวิน แสงพิกุล²

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต^{1,2}

Prutyumon Lapananon¹, Aswin Sangpikul²

Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University^{1,2}

E-mail: prutyumon.uta@dpu.ac.th¹

E-mail: aswin.sal@dpu.ac.th²

Received: March 7, 2022; Revised: May 30, 2023; Accepted: June 12, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาและจำแนกประเด็นสำคัญของงานวิจัยเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยในรอบ 10 ปี และ 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยที่เป็นประเด็นสำคัญ อันจะประโยชน์ต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและต่อการศึกษาวิจัยอื่นๆ งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลวิชาการ TCI และ Google Scholar และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยพบว่า 1) งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยรอบ 10 ปี มีทั้งหมด 68 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวนมากที่สุด ส่วนภูมิภาคที่นักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวมากที่สุด คือ ภาคใต้ และนักวิจัยส่วนใหญ่เลือกศึกษาธุรกิจที่พักประเภทโรงแรม (hotel) มากกว่า รีสอร์ท (resort) ส่วนหัวข้อที่นักวิจัยนิยมศึกษามากที่สุด คือ ทักษะและความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อโรงแรมสีเขียว 2) สำหรับการสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือ 1) สาเหตุ/ปัจจัยของการเป็นโรงแรมสีเขียว 2) แนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงาน 3) การรับรู้และความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อโรงแรมสีเขียว 4) แนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และ 5) แนวทางที่ควรส่งเสริมในการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียว ทั้งนี้ผู้บริหารโรงแรมสีเขียวอาจนำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโรงแรมในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การสังเคราะห์ การสังเคราะห์องค์ความรู้ โรงแรมสีเขียว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

This research has the objectives 1) to study and categorize the key issues of research in regards to green hotels in Thailand in the past 10 years, and 2) to analyze and synthesize knowledge from such research works to provide a broad view of knowledge regarding green hotels in Thailand. The study will benefit the business sector and other research studies. This study collects data from academic database from TCI and Google Scholar, and uses content analysis and descriptive statistics to analyze and present the data. According to the findings, it was found that 1) there was a total of 68 studies regarding green hotels in Thailand during the past 10 years. Most studies were quantitative studies while the southern region was the

area where most studies were conducted. Most researchers chose to conduct research based on hotels rather than resorts. The most popular topics about green hotel were the studies in relation to customers' attitudes and their opinions towards the green hotels. 2) The synthesis of research works was divided into 5 issues: (1) causes/factors being a green hotel (2) approaches for changes of employee behaviors (3) customer perceptions and opinions towards green hotels (4) approaches for environmental management and (5) approaches to be promoted in green hotels' management. In this regard, green hotel practitioners may implement the knowledge from this research to develop their works within the hotels for the benefits of economics, social and environment concerns.

KEYWORDS: Knowledge Synthesis, Green Hotel, Environmental Conservation

บทนำ

ปัจจุบัน ผู้ประกอบการธุรกิจเริ่มให้ความสนใจและความสำคัญของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของธุรกิจบนพื้นฐานของความยั่งยืนมากขึ้น (sustainability development) เนื่องจากในช่วงระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ทั่วโลกต่างประสบปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีมากขึ้น และดูเหมือนจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามที่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศในปี พ.ศ. 2558 องค์การสหประชาชาติและประเทศสมาชิกรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ข้อ (17 Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน และภาครัฐในแต่ละประเทศ ได้มีแนวทางหรือกรอบการดำเนินงานบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น เป้าหมายที่ 12 คือ Responsible Consumption and Production Patterns หรือการผลิตและการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ ได้ครอบคลุมประเด็นการจัดการและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ การลดของเสีย การลดการปล่อยและจัดการสารเคมี (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2565)

สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งสร้างรายได้อันดับต้นและสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในทุกภูมิภาค ก่อนการระบาดของโรคโควิด 19 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมี

นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 39.91 ล้านคน และมีรายได้รวมจากการท่องเที่ยวทั้งหมด 1.9 ล้านล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่สำคัญอันดับต้น ๆ ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและการจ้างงานเป็นจำนวนมากในทุกจังหวัดของประเทศ นอกจากนี้ให้บริการด้านที่พัก ธุรกิจโรงแรมยังมีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องอาหาร ห้องประชุม สระว่ายน้ำ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการรู้สึกสะดวกสบายและพึงพอใจ ในระหว่างเข้าพัก การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมเติบโตขึ้นเช่นกัน โดยมีการขยายและสร้างโรงแรมเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการให้บริการและกิจกรรมหลายอย่างของโรงแรมมีการใช้ทรัพยากรและพลังงานในปริมาณมาก อีกทั้งก่อให้เกิดสิ่งปฏิกูลและของเสีย สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (พรพิมล ศรีธเนศ และแสงแข บุญศิริ, 2562; สานิตย์ หนูนิล และประสพชัย พสุนนท์, 2557)

ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา แนวคิดเรื่องความยั่งยืน (sustainability) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงแรมที่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ธุรกิจโรงแรมหลายแห่งเริ่มมีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่า การลดใช้พลังงาน การดำเนินงานที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น (โสภา ชิน

เวชกิจวานิชย์ และคณะ, 2561) โรงแรมเหล่านี้ นักวิชาการนิยมเรียกว่า โรงแรมสีเขียว (green hotels) หรือโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (environmentally friendly hotels, eco-friendly hotels) (ASEAN Secretariat, 2016)

นอกจากนั้น ในปัจจุบันผู้บริโภคจำนวนมาก เริ่มหันมาให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และตระหนักถึงผลกระทบของธุรกิจการท่องเที่ยว และโรงแรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จากการศึกษาของ Kucukusta et al. (2013) พบว่าสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในสามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกในการเข้าพักและความยินดีในการจ่ายของนักท่องเที่ยวในฮ่องกง เช่นเดียวกับ การศึกษาของ Karavasilis et al. (2015) และ Mehta & Sharma (2019) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้ความสนใจต่อการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรม ดังนั้น ธุรกิจโรงแรมหลายแห่งจึงได้ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่สนใจด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate social responsibility)

จากการวิเคราะห์วรรณกรรมเบื้องต้น เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย พบว่า งานวิจัยเกือบทั้งหมดจะมุ่งศึกษาในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เช่น การรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรม การลดใช้พลังงาน การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (จุฑามาศ พรหมมา และ ญัณฐ์วรดี คณิตินสุทธิทอง, 2564; ทศพร กาญจนภรพัฒน์, 2563) หรืออาจเป็นด้านมุมมองหรือความคิดเห็นของลูกค้าต่อโรงแรมสีเขียว (ธาดาธิเบศร์ ภูทอง, 2563) หรือด้านพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานในโรงแรมสีเขียว (พรพิมล ศรีธเนศ และ แสงแข บุญศิริ, 2562) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ตามกระแสของโลกที่เน้นการพัฒนาความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อมและการตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มหันมาสนใจกับธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ทว่า งานวิจัยที่ศึกษาโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย เพื่อสะท้อน

ภาพรวมของประเทศยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยยังไม่มี การศึกษาและวิจัยประเด็นหรือหัวข้องานวิจัย ประเด็นนี้ รวมทั้งภูมิภาคใดที่นักวิจัยทำการศึกษ หรือองค์ความรู้ที่ได้เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวมีมากนัก เพียงใด เป็นต้น รวมทั้งการสังเคราะห์องค์ความรู้ใน ภาพรวมเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยยังไม่มี ปรากฏ ด้วยเหตุผลข้างต้น งานวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสำรวจ รวบรวมองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ศึกษา เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย และนำมา สังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นในประเด็น ที่สำคัญ อันจะเป็นแหล่งความรู้เพื่อการศึกษาค้น วิจัยและเพื่อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจในการนำองค์ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและจำแนกประเด็นสำคัญของ งานวิจัยเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย ในรอบ 10 ปี
2. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวใน ประเทศไทยที่เป็นประเด็นสำคัญ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบขอบเขต การศึกษาด้านโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย ซึ่งผู้ที่ สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อยอดเพื่อให้เกิดองค์ ความรู้เพิ่มเติมในมิติต่าง ๆ ของโรงแรมสีเขียว
2. ธุรกิจโรงแรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปใช้ในการ วางแผนและการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม อันจะ นำไปสู่การเป็นโรงแรมสีเขียวที่ยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

เอกสารที่ศึกษา

งานวิจัยนี้งานวิจัยเชิงเอกสาร สืบค้นข้อมูล จากบทความวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวโรงแรมสีเขียวใน ประเทศไทยในประเด็นต่าง ๆ โดยเป็นบทความวิจัย ฉบับเต็ม (full articles) ทั้งบทความภาษาไทยและ

อังกฤษที่เผยแพร่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงวิชาการ (journals) ช่วงปี 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556 - 2565) จากฐานข้อมูลเชิงวิชาการออนไลน์ ได้แก่ ฐานข้อมูล TCI (Thailand Citation Index) และ Google Scholar

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยขึ้นมาในลักษณะของแบบบันทึกข้อมูล (record form) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น สรรณูญา จันทรชูลกุล (2560) ปิยะวิทย์ ทิพรส และ อัครวิน แสงพิกุล (2565) และ อัครวิน แสงพิกุล (2556) จากนั้นได้ปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำเป็นอย่างต่างๆ โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบบันทึกข้อมูลนี้กับงานวิจัยจำนวน 5 เรื่องพบว่าสามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้แก่ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ การสืบค้นดำเนินการโดยใช้คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น โรงแรม/รีสอร์ทสีเขียว โรงแรม/รีสอร์ทที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลเชิงวิชาการดังที่กล่าวข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย โดยนำงานวิจัยแต่ละเรื่องมาแยกแยะเนื้อหาออกเป็นประเด็นต่างๆ และกรอกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้น จากนั้นได้สังเคราะห์เนื้อหา โดยจัดหมวดหมู่เนื้อหาที่คล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนเนื้อหา/ประเด็นที่ต่างกันจัดไว้คนละหมวดหมู่ แล้วจึงสรุปเชิงสังเคราะห์โดยคัดเลือกเนื้อหา/ประเด็นที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในภาพรวม และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ เพื่อนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

1) ผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา

ตารางที่ 1 จำนวนงานวิจัยที่ศึกษา จำแนกตามประเภทงานวิจัย

ประเภทงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย (ร้อยละ)
1. งานวิจัยเชิงปริมาณ	38 เรื่อง (55.89)
2. งานวิจัยเชิงคุณภาพ	20 เรื่อง (29.41)
3. งานวิจัยเชิงผสมผสาน	10 เรื่อง (14.70)
รวม	68 เรื่อง (100)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยในช่วงระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ คิดเป็นร้อยละ 55.89

รองลงมา คือ งานวิจัยเชิงคุณภาพ ร้อยละ 29.41 และงานวิจัยเชิงผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ร้อยละ 14.70

ตารางที่ 2 จำนวนงานวิจัยที่ศึกษา จำแนกตามประเภทธุรกิจที่พักแรม

ประเภทธุรกิจที่พักแรม	จำนวนงานวิจัย (ร้อยละ)
1. โรงแรม	28 เรื่อง (41.18)
2. รีสอร์ท	17 เรื่อง (25.00)
3. ศึกษาทั้งโรงแรมและรีสอร์ท	23 เรื่อง (33.82)
รวม	68 เรื่อง (100)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย จำแนกตามประเภทธุรกิจที่พักแรม พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่เลือกกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเป็นโรงแรม

(hotel) คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมา คือ การศึกษาทั้งโรงแรมและรีสอร์ท (hotel and resort) ร้อยละ 33.82 ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นรีสอร์ทอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 3 จำนวนงานวิจัยที่ศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ศึกษา

ประเภทงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย (ร้อยละ)
1. ภาคใต้	18 เรื่อง (26.47)
2. กรุงเทพมหานคร	17 เรื่อง (25.00)
3. ศึกษาหลายภูมิภาค	17 เรื่อง (25.00)
4. ภาคเหนือ	4 เรื่อง (5.88)
5. ภาคกลาง	4 เรื่อง (5.88)
6. ภาคตะวันออก	3 เรื่อง (4.41)
7. ภาคตะวันตก	3 เรื่อง (4.41)
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2 เรื่อง (2.94)
รวม	68 เรื่อง (100)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย จำแนกตามภูมิภาคที่ศึกษา พบว่า ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีนักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.47 รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร

ร้อยละ 25.00 นอกจากนี้นักวิจัยยังได้ศึกษาหลายภูมิภาคพร้อม ๆ กันในงานวิจัย 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.00 เช่นกัน ส่วนภูมิภาคที่มีการศึกษาด้านโรงแรมสีเขียวน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 2.94

ตารางที่ 4 จำนวนงานวิจัยที่ศึกษา จำแนกตามประเด็นหรือหัวข้อที่ศึกษา

ประเด็น/หัวข้อ	จำนวนงานวิจัย (ร้อยละ)
1. ความคิดเห็นของผู้บริโภคในประเด็นต่างๆเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว	33 เรื่อง (48.53)
1.1 ทักษะ/ความคิดเห็น	11 เรื่อง
1.2 ความสนใจในการเข้าพัก/การใช้บริการซ้ำ/ความยินดีจ่าย	14 เรื่อง
1.3 ความพึงพอใจ	5 เรื่อง
1.4 ภาพลักษณ์	3 เรื่อง
2. นโยบาย แนวทาง และการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรมสีเขียว	27 เรื่อง (39.71)
2.1 นโยบาย/แนวทาง	10 เรื่อง
2.2 การดำเนินการ/การบริหารจัดการ	17 เรื่อง
3. ทักษะและพฤติกรรมของพนักงานในโรงแรมสีเขียว	7 เรื่อง (10.29)
4. การส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว	1 เรื่อง (1.47)
รวม	68 เรื่อง (100)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย จำแนกตามหัวข้อการวิจัย พบว่า หัวข้อหลัก (major topic) ด้านความคิดเห็นของผู้บริโภคในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.53 รองลงมา คือ ด้านนโยบาย แนวทาง และการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรมสีเขียว คิดเป็นร้อยละ 39.71 ด้านทักษะและพฤติกรรมของพนักงานในโรงแรมสีเขียว คิดเป็นร้อยละ 10.29 และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว คิดเป็นร้อยละ 1.47 ตามลำดับ

ทั้งนี้ในหัวข้อหลัก ด้านความคิดเห็นของผู้บริโภคในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว ยังมีการศึกษาในหัวข้อย่อย (sub-topics) ด้านทักษะหรือความคิดเห็น ความสนใจในการเข้าพัก ความพึงพอใจ และภาพลักษณ์ เป็นต้น ในขณะที่หัวข้อหลักด้านนโยบาย แนวทาง และการบริหาร

จัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรมสีเขียว นักวิจัยได้ศึกษาหัวข้อย่อยด้านนโยบาย/แนวทางของการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียว และการดำเนินการ/การบริหารจัดการของโรงแรมสีเขียว เป็นต้น

2) ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย

จากข้อมูลจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา ดังแสดงในตารางที่ 4 ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปเนื้อหาเชิงสังเคราะห์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ตามที่กล่าวไว้ในหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคัดเลือกเนื้อหาหรือประเด็นที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อจัดหมวดหมู่องค์ความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและภาคธุรกิจ โดยสามารถจำแนกออกเป็น 5 ประเด็นดังนี้

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย

แหล่งที่มา	ประเด็นองค์ความรู้จากงานวิจัย
โสรัจ สุนทรธรรม, ธนาญ ภูววิทยธร, และนิตย หทัยสรวงศ์ สุขศรี (2561); ญาณินท์ ปฐมกุล, วาทีต อินทุลักษณ์, และคาล จามรรมา (2562); เกริกไกร นนทลักษณ์ และ ขวสิย์ ณ ถลาง (2563)	1. สาเหตุ/ปัจจัยของการเป็นโรงแรมสีเขียว งานวิจัยหลายเรื่องได้ระบุถึงสาเหตุหรือปัจจัยของการเป็นโรงแรมสีเขียว ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1.1 ความจำเป็นในการพัฒนาโรงแรมให้มีศักยภาพเพื่อการแข่งขัน และการปรับตัวของธุรกิจโรงแรมตามกระแสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งการตระหนักถึงความสำคัญของธุรกิจที่มีการดำเนินการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 1.2 ความจำเป็นของการพัฒนาโรงแรมเพื่อตอบสนอง หรือดึงดูด ผู้ใช้บริการที่มีค่านิยมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม ทั้ง ผู้ใช้บริการชาวไทยและชาวต่างประเทศ 1.3 การตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังของภาคธุรกิจและผู้บริโภค เช่น การตระหนักและความห่วงใยเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน การใช้ไฟฟ้า และทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งผู้บริโภคในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น 1.4 ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ส่งผลทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน และสภาพอากาศของโลกที่แปรปรวนอย่างรุนแรงมากขึ้นทุกปี 1.5 แนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคธุรกิจโรงแรม ทำให้เกิดแนวคิดของการบริหารจัดการโรงแรมเพื่อความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานและทรัพยากร 1.6 องค์กรสามารถลดต้นทุนการผลิตและยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาด รวมถึงการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และการสร้างความแตกต่างผลิตภัณฑ์ในมุมมองของผู้บริโภค 1.7 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจังในการส่งเสริมการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
सानิตย์ หนูนิล และประสพชัย พสุ นนท์ (2557); ละออง รังสิมันตุชาติ (2558); วณิดา หาญเจริญ (2559); พรพิมล ศรีธเนศ และ แสงแข บุญศิริ (2562); Mishra (2016); Kim et al. (2019); Kim et al. (2020)	2. แนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม งานวิจัยหลายเรื่องได้เสนอแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงาน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม โดยมีแนวทางดังนี้ 2.1 ผู้บริหารโรงแรมควรเข้าใจถึงความสำคัญของนโยบายสิ่งแวดล้อม และการสื่อสารนโยบายอย่างชัดเจนไปสู่พนักงาน รวมทั้งมีการฝึกอบรมพนักงานที่สะท้อนถึงนโยบายการรักษาสิ่งแวดล้อมหรือการประหยัดพลังงานของโรงแรม เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีความเชื่อมั่นในนโยบายของโรงแรมและพร้อมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานโรงแรม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม 2) การจัดกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม 3) การประชาสัมพันธ์เรื่องสิ่งแวดล้อม 4)

	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงแรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน โดยงานวิจัยระบุว่า โรงแรมควรประชาสัมพันธ์และมีแนวทางในการส่งเสริมให้พนักงานได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง นอกจากนี้โรงแรมควรสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนาบุคลากรในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานโรงแรมสีเขียวประสบความสำเร็จ 2.3 การส่งเสริมให้บุคลากรมีบทบาทในความรับผิดชอบเพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อทำให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่นในเป้าหมายและค่านิยมของโรงแรม มีความภาคภูมิใจในการทำงานในองค์กร ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงแรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม มีความปรารถนาและมีความเต็มใจทุ่มเทความพยายามเพื่อประโยชน์ของโรงแรม ทั้งนี้งานวิจัยบางเรื่องระบุว่า การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม และการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น กิจกรรมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีผลต่อความพึงพอใจในงานของพนักงานโรงแรม 2.4 การส่งเสริมพฤติกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ที่ผลิตจากพลาสติก งานวิจัยชี้ว่าโรงแรมสีเขียวควรให้ความรู้แก่พนักงานในด้านการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่จะช่วยลดการใช้พลาสติก 2.5 การกำหนดนโยบายการลดใช้กระดาษหรือเอกสารต่าง ๆ โดยอาจใช้เทคโนโลยีมาช่วยทดแทนการใช้หรือการส่งเอกสารต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานภายในโรงแรม
ญาณินท์ ปฐมกุล, วาฑิต อินทุลักษณ์, และ คาล จามรมาร (2562); ธาดาธิเบศร์ ภูทอง (2563); Shrestha & Batra (2014); Kunchornsirimongkon & Ditta-Apichai (2019)	3. การรับรู้และความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อโรงแรมสีเขียว ผู้บริหารโรงแรมสีเขียวควรทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับรู้และความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อโรงแรมสีเขียว เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาวางแผนในการดำเนินงานของโรงแรม ทั้งในด้านการให้บริการและการตลาดเพื่อดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการของโรงแรมมากขึ้นเพื่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยแยกเป็นประเด็นสำคัญจากการสังเคราะห์ได้ดังนี้ 3.1 งานวิจัยหลายเรื่องระบุว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีทัศนคติและการรับรู้ที่ดีหรือในทางบวกกับแนวทางการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียวในด้านต่างๆ โดยงานวิจัยระบุว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางของโรงแรมสีเขียว เช่น - การใช้เครื่องปรับอากาศที่ประหยัดพลังงานทั้งในบริเวณพื้นที่ส่วนกลางและในห้องพักแขก - การปรับอุณหภูมิห้องที่ 25 องศา ทั้งในพื้นที่ส่วนกลางและในห้องพักแขก - การลดใช้พลาสติกภายในโรงแรม ห้องอาหาร และห้องพักแขก - การใช้ผลิตภัณฑ์ recycle ภายในโรงแรมและห้องพักแขก - การใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงานในห้องน้ำ ทั้งในบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง และในห้องพักแขก

	- การปิดไฟและเครื่องปรับอากาศในพื้นที่บางส่วนของโรงแรมเมื่อไม่มีผู้ใช้บริการ - การรณรงค์การประหยัดพลังงานภายในโรงแรมให้แก่แขกที่เข้าพัก - การจัดกิจกรรมภายในโรงแรมที่เปิดโอกาสให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน 3.2 ปัจจัยในการเลือกพักโรงแรมสีเขียว นักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาปัจจัยในการเลือกโรงแรมสีเขียว โดยผู้บริหารโรงแรมอาจนำข้อค้นพบจากการวิจัยเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดกลยุทธ์การตลาดของโรงแรมสีเขียวได้อย่างเหมาะสม เช่น - สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กลมกลืนกับความเป็นธรรมชาติ - โรงแรมที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์พลังงานและรักษาสีเขียวในชุมชน - โรงแรมที่มีนโยบายส่งเสริมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม/การรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม - คำแนะนำของคนรู้จักหรือการสื่อสารแบบปากต่อปากเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว - การแบ่งปันประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าเองหรือคนรู้จักผ่านสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงแรมสีเขียว - ภาพลักษณ์ของการเป็นโรงแรมสีเขียวหรือโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยปรากฏผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ
กัลยาณกร ก้วยเจริญพานิชย์ และ พิพัฒพงศ์ พักแพ (2562); เกริกไกร นนท-ลักษณะ และ ขวสิทธิ์ ญกลาง (2563)	4. แนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียว งานวิจัยหลายเรื่องได้เสนอแนะแนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียว และสรุปได้ดังนี้ 4.1 ด้านการบริหารจัดการน้ำ โรงแรมควรมีการกำหนดนโยบาย การประหยัดพลังงาน การรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และควรมีการวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบจากระดับนโยบายสู่การปฏิบัติ เช่น มีการติดตั้งระบบประหยัดน้ำภายในโรงแรม ระบบบำบัดน้ำเสีย มีการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบน้ำเป็นประจำ รวมทั้งมีแผนการใช้น้ำไหลเวียนทั่วโรงแรม โดยใช้ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำน้ำที่ใช้แล้วมาหมุนเวียนใหม่ผ่านกระบวนการขั้นตอนที่เรียกว่า “Water Recycling” 4.2 ด้านการอนุรักษ์พลังงาน โรงแรมควรมีการวางแผนการบริหารจัดการพลังงานตั้งแต่การออกแบบพื้นที่สาธารณะของโรงแรมให้เป็นพื้นที่โปร่ง หลังคาสูง อากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อลดปริมาณการใช้เครื่องปรับอากาศทั้งพื้นที่ส่วนกลาง ห้องประชุม ห้องพักแขก และห้องอาหาร รวมถึงสำนักงานภายในโรงแรม รวมทั้งควรสร้างความตระหนักเรื่องการประหยัดพลังงานให้แก่พนักงาน มีมาตรการการประหยัดพลังงานภายในโรงแรม มีระบบควบคุมไฟฟ้าในห้องพักด้วยระบบสวิตช์การ์ด พื้นที่สาธารณะติดตั้งไฟฟ้าด้วยระบบเปิด-ปิดอัตโนมัติ ใช้หลอดไฟที่ประหยัดพลังงาน ออกแบบตารางการใช้พลังงาน

	ตลอดจนการตรวจสอบ ความผิดปกติและบำรุงรักษาระบบพลังงานอยู่เสมอ 4.3 ด้านการจัดการของเสีย โรงแรมควรมีการรณรงค์การลดปริมาณขยะและของเสีย โดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีการคัดแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง มีถังดักไขมัน น้ำของเสีย เศษอาหารมาหมักเป็นปุ๋ย หรืออาจติดต่อองค์กรภายนอกในการกำจัดขยะประเภทต่าง ๆ เพื่อนำขยะไปหมุนเวียนแปรรูป และใช้ซ้ำ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และอีกทั้งยังสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนได้ โดยอาจนำสิ่งของที่ยังใช้ได้นำมาแปรรูปใหม่ เช่น นำสบู่ที่เหลือใช้จากห้องพักแขก ไปหลอมเพื่อผลิตเป็นสบู่ก้อนอีกครั้ง และส่งไปยังชุมชนเพื่อนำไปแกะสลัก เพื่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน ในส่วนของขยะอาหาร โรงแรมอาจพิจารณาติดต่อองค์กรภายนอกเพื่อมารับอาหารที่เหลือในแต่ละวันไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น
โสธธัส ปุณสุวรรณ, ธนาฯ ภูวิทยาธร, และ นิตย หทัยสิงห์ สุขศรี (2561); ญาณินท์ ปฐมกุล, วาฑิต อินทลักษณ์, และ คาล จามรมาร (2562); พรพิมล ศรีธเนศ และ แสงแข บุญศิริ (2562); เกริกไกร นนทลักษณ์ และ ขวสิย์ ณกลาง (2563); ธาดาธิเบศร์ ภูทอง (2563); สรिता พันธุ์เทียน และคณะ (2563); จุฑามาศ พรหมมา และ ณัฐวรดี คณิตินสุทธิทอง (2564); ระวีวรรณ ชุกติติกุล และ ชาทยา นิลพลับ (2564)	5. แนวทางที่ควรส่งเสริมในการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียว งานวิจัยหลายเรื่องได้เสนอแนวทางการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียวไว้หลายประเด็น โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 5.1 การใช้ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น โรงแรมสีเขียวควรส่งเสริมการใช้สินค้าในท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินงานของโรงแรม เช่น อาหาร ผัก และผลไม้ท้องถิ่น รวมทั้งผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่ผลิตด้วยฝีมือของคนในชุมชน การตกแต่งโรงแรมด้วยผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เช่น ห้องพัก ห้องอาหาร ห้องโถงต้อนรับ เป็นต้น ตลอดจนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ 5.2 การสื่อสารข้อมูลข่าวสารและภาพลักษณ์ของโรงแรมสีเขียว งานวิจัยหลายเรื่องระบุว่า ปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมให้ผู้บริโภคหันมาใช้บริการของโรงแรมสีเขียว คือ การสื่อสารข้อมูลข่าวสารและภาพลักษณ์ของการเป็นโรงแรมสีเขียวไปสู่สาธารณะ โดยระบุว่า ผู้บริหารและพนักงานควรปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการสร้างภาพลักษณ์ของโรงแรมสีเขียวในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และควรสื่อสารให้ผู้บริโภครับรู้ข่าวสารของโรงแรมอย่างเป็นประจำผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อแสดงให้ผู้บริโภคเห็นถึงการดำเนินด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียวอย่างจริงจัง 5.3 การลดใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม/การใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน หนึ่งในปัจจัยของการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียว คือ โรงแรมควรลดการใช้ผลิตภัณฑ์/อุปกรณ์ภายในโรงแรมที่เห็นว่าไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ซ็อน ส้อม มีด ที่ทำมาจากพลาสติก ภาชนะที่ทำมาจากโฟม หรือการใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก รวมทั้งควรใช้ขวดแก้วสำหรับน้ำดื่มแทนขวดพลาสติก การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การใช้สบู่เหลวที่บรรจุอยู่ในกระปุกแบบกดทดแทนแบบขวดเล็ก เป็นต้น นอกจากนี้ งานวิจัยยังระบุว่า ทางโรงแรมควรส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าในห้องพักแขกและทั้งในโรงแรมเป็นระบบประหยัดพลังงาน เช่น ก๊อกน้ำฝักบัว และการใช้กระดาดชำระแบบรีไซเคิล การใช้หลอดไฟที่เป็นหลอด LED รวมทั้งควรมีการแยกขยะเปียกและขยะแห้งเพื่อนำมารีไซเคิล โรงแรมสีเขียวอาจนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการ

	ดำเนินธุรกิจ เช่น ใช้รถที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้าแทนการใช้น้ำมันในการรับ-ส่งแขกของโรงแรม เป็นต้น นอกจากนั้น งานวิจัยยังระบุว่า ผู้บริหารโรงแรมสีเขียวควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้ลูกค้าหรือผู้ให้บริการเห็นถึงความมุ่งมั่นของกิจการในการที่จะอนุรักษ์และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีแก่ลูกค้า และนำไปสู่ความจงรักภักดีในด้านพฤติกรรมการบอกต่อ หรือแบ่งปันความคิดเห็นที่ดีของโรงแรมสีเขียว ไปยังบุคคลอื่นให้เกิดความเชื่อมั่นและความน่าสนใจในการเข้ามาใช้บริการที่พัก 5.4 การสื่อสารกับพนักงานและลูกค้า การสื่อสารในที่นี้ คือ การสื่อสารนโยบายของโรงแรมในเรื่องการประหยัดพลังงานหรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปยังพนักงาน และ ลูกค้า เพื่อให้ทราบถึงนโยบายของโรงแรมและการขอความร่วมมือจากลูกค้าในการช่วยกันประหยัดพลังงานหรือช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5.4.1 การสื่อสารกับพนักงาน ผู้บริหารโรงแรมควรสร้างความตระหนักให้พนักงานในด้านการอนุรักษ์พลังงาน มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติ การฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์พลังงานประจำปี และการปฏิบัติงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการประชาสัมพันธ์จัดป้ายประกาศรณรงค์ปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมพนักงานให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5.4.2 การสื่อสารกับลูกค้า 1) โรงแรมควรติดป้ายหรือสัญลักษณ์เพื่อสร้างการรับรู้ในการประหยัดน้ำหรือประหยัดไฟภายในห้องพัก หรือการใช้ผ้าเช็ดตัวซ้ำ โดยขอความร่วมมือจากลูกค้าที่มาพักกับโรงแรม 2) โรงแรมควรสื่อสารถึงความไม่สะดวกสบายในบางอย่างในขณะที่เข้าพักหรือใช้บริการของโรงแรม และควรกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ช่วยประหยัดหรืออนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม 3) โรงแรมควรรณรงค์ให้ผู้มาใช้บริการใช้ผ้าเช็ดตัว ผ้าปูที่นอนและปลอกหมอนซ้ำ หากมีการพักมากกว่า 1 คืน 4) โรงแรมอาจสื่อสารกับลูกค้าโดยส่งเสริมให้ลูกค้าเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับทางโรงแรม รวมทั้งการจัดทำกิจกรรมที่ลูกค้าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาสีเขียว การสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภคนขณะพักอยู่กับโรงแรม ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมร่วมกับโรงแรมในการช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม 5) โรงแรมอาจเลือกสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงลูกค้าเป้าหมายที่ให้ความสนใจกับสิ่งแวดล้อม เช่น สื่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สมาคมผู้ประกอบการโรงแรมสีเขียว เว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน เป็นต้น
--	--

อนึ่ง งานวิจัยในครั้งนี้ไม่มีหัวข้อของการอภิปรายผล เนื่องจากเป็นงานวิจัยเชิงเอกสารที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานวิจัยที่ศึกษาในบริบทของโรงแรมสีเขียว ผลการวิจัยส่วนใหญ่เป็นลักษณะของข้อมูลเชิงข้อเท็จจริง (facts) โดยผู้วิจัยได้รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย (synthesis of research works) ออกมาได้ 5 ประเด็นสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 5

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 งานวิจัยในครั้งนี้ได้พบว่า ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยอยู่เป็นจำนวนมาก คือ 68 เรื่อง ซึ่งอาจจะท่อนได้ว่า วงการวิชาการกำลังให้ความสำคัญกับธุรกิจที่ฟักแฟงที่ดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงานของโรงแรม ซึ่งเป็นเสาหลักสำคัญประการหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ประกอบด้วย ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผู้บริหารโรงแรมสมัยใหม่ควรให้ความสำคัญกับแนวคิดของการอนุรักษ์หรือการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย นอกเหนือจากมิติความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ โดยผู้บริหารโรงแรมทั่วไปอาจเริ่มพิจารณานำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการโรงแรมในยุคปัจจุบัน ซึ่งทั้งผู้บริหารและ

สังคมต่างให้ความสำคัญกับธุรกิจที่ดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินธุรกิจที่ฟักแฟงที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 งานวิจัยในครั้งนี้ได้รวบรวมองค์ความรู้จากงานวิจัยจำนวนมาก เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญออกเป็น 5 ประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจโรงแรมสีเขียว ดังแสดงในตารางที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยส่วนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงแรมสีเขียวในด้านต่าง ๆ เช่น แนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม แนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียว และแนวทางที่ควรส่งเสริมในการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียว เป็นต้น ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยในเชิงวิชาการ ไปปรับประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานของโรงแรมสีเขียวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาโรงแรมสีเขียวในพื้นที่ภาคใต้และกรุงเทพมหานครมากที่สุด ในขณะที่การศึกษาโรงแรมสีเขียวในภูมิภาคอื่นยังมีอยู่น้อย นักวิจัยอาจเลือกศึกษาโรงแรมสีเขียวขนาดเล็กในต่างจังหวัดหรือเมืองท่องเที่ยวรองเพื่อขยายองค์ความรู้ของการดำเนินงานโรงแรมสีเขียวให้กว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งอาจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐกับการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียวให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณณ์ กวัญเจริญพานิช และพิพัฒพงศ์ ฟักแฟง. (2562). แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดปริมาณขยะและการลดการใช้พลังงาน กรณีศึกษาของโรงแรม 5 ดาวแห่งหนึ่งในย่านสุขุมวิท. ใน *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9* (น. 1782-1795). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกริกไกร นนทลักษณ์ และชวลีย์ ณ ถลาง. (2563). ศักยภาพโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในเกาะช้าง. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 12(2): 40-49.
- จุฑามาศ พรหมมา และณัฐวรรดี คณิตินสุทธิทอง. (2564). แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียวในอำเภอชนอมจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 13(2), 10-19.

- ญาณินท์ ปฐมกุล, วาতিต อินทลักษณ์ และคาล จามรมาร. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของผู้บริโภคที่จะเลือกใช้บริการโรงแรมสีเขียวในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(1), 237-246.
- ทศพร กาญจนภรณ์. (2563). การจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 6(2), 164-182.
- ธาดาธิเบศร์ ภูทอง. (2563). ผลกระทบของภาพลักษณ์โรงแรมสีเขียวต่อความตั้งใจในการบอกต่อออนไลน์ของผู้บริโภค. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 40(6), 37-55.
- ปิยะวิทย์ ทิพรส และอัศวิน แสงพิกุล. (2565). การวิเคราะห์งานวิจัยและคำวิจารณ์ของลูกค้าในธุรกิจเชิงสุขภาพประเภทเดย์สปา. *วารสารการบริการและสังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 5(3), 75-87.
- พรพิมล ศรีธเนศ และแสงแข บุญศิริ. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 7(4), 1058-1072.
- ระวีวรรณ ชุกิตติกุล และชาตยา นิลพลับ. (2564). อิทธิพลของการบริหารลูกค้าสัมพันธ์และความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อความจงรักภักดีของลูกค้าโรงแรมสีเขียว. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 12(1), 1-14.
- ละออง รังสีมันตุชาติ. (2558). การศึกษาอิทธิพลของการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานในโรงแรมสีเขียวที่มีต่อความพึงพอใจในงาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วนิดา หาญเจริญ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวกับความผูกพันของพนักงานในธุรกิจโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 12(2), 81-106.
- สรัญญา จันทรชูสกุล. (2560). การประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *Veridian E-Journal*, 10(2), 160-175.
- สหประชาชาติ ประเทศไทย. (2565). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 12 บริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2565, จาก <https://thailand.un.org/th/sdgs/12>.
- สานิตย์ หนูนิล และประสพชัย พสุนนท์. (2557). พฤติกรรมสนับสนุนการเป็นโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษา โรงแรมดุสิต ปริ้นเซส ศรีนครินทร์. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 8(1), 16-33.
- โสภา ชินเวชกิจวานิชย์, วรวรรณ ประชาเกษม และอาภาพร รุจิระเศรษฐ. (2561). โรงแรมสีเขียว: การริเริ่มของภาครัฐเพื่อโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมไทย*, 32(2), 61-70.
- โสธธัส ปันสุวรรณ, ธนาญ ภูวิทยากร และ นิตย์ หทัยสรวงศ์ สุขศรี. (2561). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายค่าบริการโรงแรมสีเขียว. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 5(2), 106-129.
- อัศวิน แสงพิกุล. (2556). การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศไทยในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2543-2553). *BU Academic Review*, 12(1), 113-126.
- ASEAN Secretariat. (2016). ASEAN Green Hotel Standard. Retrieved December 20, 2022, from <https://www.asean.org/storage/2012/05/ASEAN-Green-Hotel-Standard.pdf>.
- Karavasilis G., Nerantzaki D. M., Pantelidis P., Paschaloudis D., & Vrana V. (2015). What Generation Y in Greece thinks about Green Hotels. *World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*, 11(4), 268-280.

- Kim, W. G., McGinleyb, S., Choia, H.M., & Agmapisarn, C. (2020). Hotels' environmental leadership and employees' organizational citizenship behavior. *International Journal of Hospitality Management*, 87. 102375. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2019.102375>.
- Kim, Y.J., Kim, W.G., Choi, H.M., & Phetvaroon, K. (2019). The Eeffect of Green Human Resource Management on Hotel Employees' Eco-friendly Behavior and Environmental Performance. *International Journal of Hospitality Management*, 76, 83-93. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2018.04.007>.
- Kucukusta, D., Mak, A., & Chan, X. (2013). Corporate Social Responsibility Practices in Four and Five-star Hotels: Perspectives from Hong Kong Visitors. *International Journal of Hospitality Management*, 34, 19–30.
- Kunchornsirimongkon, K., & Ditta-Apichai, M. (2019). Consumers' Attitude Towards Green Hotels' Environmentfriendly Policies In Bangkok. Conference proceeding from *The 2019 International Academic Research Conference* (pp. 142-146). Copenhagen.
- Mehta, A., & Sharma, S. (2019). A Study of Consumer Behavior and Visit Intention Towards Green Hotels. *International Journal of Hospitality and Tourism System*. 12(2): 27-36.
- Mishra, P.P. (2016). How green are our hotels? Evidence from Thailand. *Environment and Urbanization ASIA*, 7(1), 132 – 148.
- Shrestha, P., & Batra, A. (2014). A Study on Green Practices and Perception of Guests in Selected Green Hotels in Bangkok. Conference proceeding from *International Conference on Inclusive Innovation and Innovative Management (ICIIIM 2014)* (pp. 1-10). Bangkok: Valaya Alongkorn Rajabhat University.